

Sygn. akt IV U 662/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: stażysta Sylwia Dymańska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 26 lutego 2013 roku nr (...)

w sprawie J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się J. R. prawo do ustalenia wysokości emerytury od (...)

z uwzględnieniem w podstawie jej wymiaru wynagrodzenia osiąganego z tytułu zatrudnienia w (...) Przędzalni (...), a określonego stawką godzinową w okresie od 1 października 1969 roku w wymiarze

10 złotych/godzinę, a od 1 maja 1971 roku do końca 1972 roku w wymiarze

11 złotych/godzinę z jednoczesnym przyjęciem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 45,31%;

II. w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 662/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 6 grudnia 2013 r.

Decyzją z dnia 26 lutego 2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. z 2004 r. UE L Nr 166, poz. 1), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 stycznia 2013 r., przyznał J. R. emeryturę od 20 lutego 2013 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia ze wskaźnikiem wysokości podstawy na poziomie 42,94%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 2.974,69 zł wyniosła 1.277,33 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 11 lat, 9 miesięcy i 6 dni okresów składkowych, 32 lata, 2 miesiące i 19 dni okresów

składkowych zagranicznych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych zagranicznych, co złożyło się na łączny staż w wymiarze 44 lat, 5 miesięcy i 25 dni. Tak wyliczone świadczenie wyniosło 1.447,63 zł. Ograniczono je do 100% podstawy wymiaru, tj. do 1.277,33 zł. Emerytura ustalona została według proporcji 141 miesięcy pracy w Polsce do 533 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą i wyniosła 337,90 zł.

Odwołanie od tej decyzji wniósł J. R., domagając się jej zmiany i przeliczenia emerytury z uwzględnieniem zarobków za okres od 1 stycznia 1973 r. do 1 października 1973 r., od 16 lutego 1976 r. do 31 maja 1979 r. i od 3 września 1979 r. do 14 czerwca 1982 r., kwestionując ponadto przyjęte przez organ rentowy do wyliczenia wysokości emerytury przepisy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podał, że przyjęty sposób wyliczenia należnego odwołującemu świadczenia jest prawidłowy i oparty został na obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa. Odnośnie przyjętego do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia, podał, że nie uwzględnił angaży z dnia: 23 października 1969 r. i 17 kwietnia 1971 r., ponieważ w angażach tych wynagrodzenie określone zostało stawką godzinową, a brak było danych dotyczących ilości przepracowanych przez odwołującego godzin.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący J. R. urodził się (...)

dowód:

- akta ZUS,

Od 9 maja 1968 r. do 1 października 1973 r. odwołujący był zatrudniony w J. Przędzalni (...) w J. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku technika budowlanego. Odwołujący został przyjęty do pracy

z dniem 9 maja 1968 r. na okres próbny wynoszący 3 miesiące, a następnie na czas nieokreślony. Z tym też dniem powierzono mu obowiązki mistrza w brygadzie nieprzemysłowej za wynagrodzeniem 1.800,00 zł miesięcznie i premią na podstawie Regulaminu premiowania mistrzów. Angażem z dnia 23 października 1969 r. przyznano mu od 1 października 1969 r. wynagrodzenie określone stawką godzinową 10 zł/h plus premią do 25% plus 15% za kierowanie brygadą powyżej 6 osób, zaś angażem z dnia 1 maja 1971 r., od 1 maja 1971 r. wynagrodzenie określone stawką godzinową 11 zł/h plus premią do 25% plus 15% za kierowanie brygadą powyżej 6 osób. W okresie od 1 października 1969 r. do

1 października 1973 r. ubezpieczony nie korzystał z urlopu bezpłatnego czy innych przerw w pracy. Ubezpieczonego obowiązywała 8- godzinna dobowo norma czasu pracy. W piśmie z dnia 18 kwietnia 1972 r., zawierającym prośbę do dyrekcji zakładu o wyrażenie zgody na dodatkowe zarobkowanie po godzinach pracy na okres od 20 kwietnia 1972 r. do 20 kwietnia 1973 r., odwołujący oświadczył, że ta dodatkowa praca nie będzie kolidowała z jego obowiązkami służbowymi realizowanymi w godzinach od 7:00 do 15:00 i w godzinach nadliczbowych. W dniach: 17 lutego 1970 r. i 25 czerwca 1970 r. należne odwołującemu wynagrodzenie za pracę zostało obniżone o ¼ w związku z przewinieniem służbowym.

dowód:

- akta osobowe, w szczególności: świadectwo pracy z dnia 07.05.1974 r., umowa o pracę z dnia 09.05.1968 r., angaże z dnia: 23.10.1969 r. i 01.05.1971 r., pismo z dnia 18.04.1972 r., pisma o obniżeniu wynagrodzenia z dnia: 21.02.1970 r. i 30.06.1970 r.,

W latach 1992-2011 odwołujący nie pracował w Polsce, a jego ubezpieczenie ustało w 1982 r. Do ubezpieczenia za granicą wnioskodawca przystąpił po raz pierwszy w 1973 r.

dowód:

- akta ZUS,

W dniu 7 listopada 2012 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z dnia 12 grudnia 2012 r. (...) Oddział w T. przyznał wnioskodawcy emeryturę od 1 listopada 2012 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, w wysokości proporcjonalnej. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z okresu 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym wnioskodawca przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą, tj. od 1967 r. do 1972 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 42,94%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 2.974,69 zł wyniosła 1.277,33 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 11 lat, 9 miesięcy i 6 dni okresów składkowych, 31 lat i 11 miesięcy okresów składkowych zagranicznych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych zagranicznych, co złożyło się na łączny staż w wymiarze 44 lat, 2 miesięcy i 6 dni. Tak wyliczone świadczenie wyniosło 1.443,54 zł. Ograniczono je do 100% podstawy wymiaru, tj. do 1.277,33 zł. Emerytura ustalona została według proporcji 141 miesięcy pracy w Polsce do 530 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą i wyniosła 339,82 zł. Wypłata emerytury została zawieszona z uwagi na kontynuowanie przez wnioskodawcę zatrudnienia.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: decyzja ZUS z dnia 12.12.2012 r.- k. 20 cz. II,

Do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy uwzględnił odwołującemu wysokość zarobków za okres od 1 sierpnia 1967 r. do 31 marca 1968 r.

w oparciu o wpis do legitymacji ubezpieczeniowej, zaś za okres zatrudnienia od 9 maja

1968 r. do 1 października 1973 r. w oparciu o angaże z dnia: 9 maja 1968 r. i 7 lutego 1969 r., w których podano stawki wynagrodzenia miesięcznego. Nie uwzględnił natomiast angaży

z dnia: 23 października 1969 r. i 17 kwietnia 1971 r., ponieważ w angażach tych wynagrodzenie określone zostało stawką godzinową, a brak było danych dotyczących ilości przepracowanych przez odwołującego godzin.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: załączniki do decyzji z dnia 12.12.2012 r.- k. 22-24 cz. II,

W dniu 14 stycznia 2013 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem

o przeliczenie emerytury, podnosząc, że do wyliczenia należnego mu świadczenia nie uwzględniono zarobków z 1973 r. i z lat 1976-1982. Nadmieniał jednocześnie, że jego wniosek o emeryturę z dnia 6 listopada 2012 r. miał na celu przyznanie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, a nie w obniżonym wieku. W piśmie z dnia 31 stycznia 2013 r. organ rentowy poinformował ubezpieczonego, że decyzja przeliczająca świadczenie zostanie wydana po ukończeniu przez niego 65 lat i 1 miesiąc, tj. 20 lutego 2013 r.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: wniosek o przeliczenie emerytury z dnia 14.01.2013 r.- k. 29 cz. II,

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 lutego 2013 r. (...) Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 stycznia 2013 r., przyznał J. R. emeryturę od (...)tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia ze wskaźnikiem wysokości podstawy na poziomie 42,94%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 2.974,69 zł wyniosła 1.277,33 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 11 lat,

9 miesięcy i 6 dni okresów składkowych, 32 lata, 2 miesiące i 19 dni okresów składkowych zagranicznych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych zagranicznych, co złożyło się na łączny staż w wymiarze 44 lat, 5 miesięcy i 25 dni. Tak wyliczone świadczenie wyniosło 1.447,63 zł. Ograniczono je do 100% podstawy wymiaru, tj. do 1.277,33 zł. Emerytura ustalona została według proporcji 141 miesięcy pracy w Polsce do 533 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą i wyniosła 337,90 zł. Okazała się jednak świadczeniem mniej korzystnym niż świadczenie przeliczone przez organ rentowy w tej samej dacie od 1 lutego 2013 r., tj. od rozwiązania stosunku pracy, w związku z czym jej wypłata została zawieszona.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: decyzje ZUS z dnia 26.02.2013 r.- k. 50-53 cz. II,

W toku niniejszego postępowania, Sąd zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego wyliczenia wysokości przysługującej odwołującemu emerytury z uwzględnieniem stawki godzinowej jego wynagrodzenia osiąganego w J. Przędzalni (...) w J., wynikającej z angażu z dnia 23 października 1969 r. wynoszącej 10 zł/h od dnia 1 października 1969 r. i z angażu z dnia 17 kwietnia 1971 r. wynoszącej 11zł/h od dnia 1 maja 1971 r. oraz tego, że w zakładach tych odwołujący był zatrudniony

w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. przez 8 godzin dziennie. W piśmie z dnia 15 listopada 2013 r. organ rentowy wskazał, że zgodnie z hipotetycznym wyliczeniem emerytury po uwzględnieniu stawek godzinowych w okresie od 1 października 1969 r. do 1 października 1973 r., tj. od 1 października 1969 r.- 10zł/h, a od 1 maja 1971 r.- 11 zł/h oraz przy uwzględnieniu, że ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z okresu od 1967 r. do 1972 r. po przeliczeniu wynosi 45,31%, a hipotetyczna wysokość emerytury odpowiednio: od 1 lutego 2013 r. do

28 lutego 2013 r.- 358,58 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2013 r. do nadal- 372,92 zł. Dokonując tego wyliczenia ZUS uwzględnił fakt obniżenia odwołującemu wynagrodzenia za pracę o ¼ w dniach: 17 lutego 1970 r. i 25 czerwca 1970 r.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: decyzje ZUS z dnia 26.02.2013 r.- k. 50-53 cz. II,

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji (...) Oddział w T. z dnia 26 lutego 2013 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę (ust. 1). Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony

w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (ust. 6).

Podstawę wymiaru emerytury lub renty dla osób posiadających okresy ubezpieczenia za granicą, o których mowa w art. 8, ustala się na zasadach określonych w art. 15-17 (art. 18 ust. 1 powołanej ustawy), z tym, że przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, nie uwzględnia się lat kalendarzowych, w których ubezpieczony przez cały rok pozostawał w ubezpieczeniu za granicą (ust. 2), a jeżeli w ciągu 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, zainteresowany nie był ubezpieczony w Polsce, podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą (ust. 3).

Jak wynika z okoliczności sprawy, w latach 1992-2011, tj. w okresie 10 kolejnych lat w 20-letnim poprzedzającym rok złożenia wniosku o emeryturę, odwołujący nie pracował w Polsce, a jego ubezpieczenie ustało w 1982 r.

Wariant z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS nie miał więc w sprawie zastosowania.

Analiza akt organu rentowego prowadzi do wniosku, że zastosować natomiast należało wariant z art. 18 ust. 3 tej ustawy.

Mając na uwadze, że odwołujący do ubezpieczenia za granicą przystąpił po raz pierwszy w 1973 r., okres o którym mowa w art. 18 ust. 3 ustawy obejmuje lata 1963-1972.

W zasadzie poza sporem było, że w Polsce odwołujący nie udokumentował 20-letniego okresu ubezpieczenia, wobec czego wariant określony w art. 15 ust. 6 ustawy również nie miał zastosowania.

Reasumując, przy wyliczeniu należnej odwołującemu emerytury Sąd mógł uwzględniać jego zarobki jedynie z lat 1963-1972.

Domaganie się więc przez ubezpieczonego przeliczenia emerytury z uwzględnieniem zarobków za okres od 1 stycznia 1973 r. do 1 października 1973 r., od 16 lutego 1976 r. do 31 maja 1979 r. i od 3 września 1979 r. do 14 czerwca 1982 r.- a zatem wykraczający poza wskazane wyżej ramy (1963-1972)- było bezpodstawne, gdyż uwzględnienie takiego żądania byłoby sprzeczne z dyspozycją art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, który ma charakter bezwzględnie obowiązujący, musi być stosowany ściśle i nie podlega wykładni rozszerzającej.

W tej więc części odwołanie podlegało oddaleniu.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył więc tego, czy w miejsce zarobków przyjętych przez organ rentowy za okres od 1 października 1969 r. do 1 października 1973 r. w oparciu o angaż z dnia 7 lutego 1969 r., określający stawkę wynagrodzenia miesięcznego można uwzględnić wynagrodzenie za ten okres określony stawką godzinową wynikającą z angaży z dnia: 23 października 1969 r. i 1 maja 1971 r.

Pozostałych angaży (określających wynagrodzenie stawką godzinową) Sąd nie brał pod uwagę, ponieważ objęty nimi okres zatrudnienia wykraczał poza ramy ustalone na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy (tj. lata 1963-1972).

Na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych odwołującego z okresu zatrudnienia w J. Przędzalni (...) w J. (świadczenia pracy z dnia 7 maja 1974 r., umowy o pracę z dnia 9 maja 1968 r., angaży z dnia: 23 października 1969 r. i 1 maja 1971 r., pisma z dnia 18 kwietnia 1972 r. oraz pism o obniżeniu wynagrodzenia z dnia: 21 lutego 1970 r. i 30 czerwca 1970 r.) można stwierdzić, że wnioskodawca pracował w tych zakładach od 9 maja 1968 r. do 1 października 1973 r.

w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku technika budowlanego, z tym, że przy przyjęciu do pracy powierzono mu obowiązki mistrza w brygadzie. Angażem z dnia

23 października 1969 r. przyznano wnioskodawcy od 1 października 1969 r. wynagrodzenie określone stawką godzinową 10 zł/h plus premią do 25% plus 15% za kierowanie brygadą powyżej 6 osób, zaś angażem z dnia 1 maja 1971 r., od 1 maja 1971 r. wynagrodzenie określone stawką godzinową 11 zł/h plus premią do 25% plus 15% za kierowanie brygadą powyżej 6 osób. Wiadomo również, że odwołującego obowiązywała 8-godzinna dobowo norma czasu pracy, a w dniach 17 lutego 1970 r. i 25 czerwca 1970 r. należne mu wynagrodzenie za pracę zostało obniżone o ¼. Jednocześnie wiadomo, że w okresie od

1 października 1969 r. do 1 października 1973 r. ubezpieczony nie korzystał z urlopu bezpłatnego czy innych przerw w pracy.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie stało na przeszkodzie, aby wynagrodzenie ustalone na podstawie angażu ze stawką miesięczną wynagrodzenia w okresie od

1 października 1969 r. do 1 października 1973 r. zastąpić wynagrodzeniem wyliczonym

w oparciu o angaże określające wynagrodzenie stawką godzinową od jednego do drugiego angażu, tj. od 1 października 1969 r. wynagrodzeniem na poziomie 10zł/h, a od 1 maja

1971 r. na poziomie 11 zł/h, przy uwzględnieniu, że ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wyliczenie środków dowodowych, stwierdzających wysokość wynagrodzenia ubezpieczonych, zawierały przepisy obowiązującego w dacie wydania zaskarżonej decyzji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania

o świadczenia emerytalno- rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49 ze zm.). Zgodnie z § 20 pkt 1 tego rozporządzenia, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są dla pracowników- zaświadczenie zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków. Podobny zapis w § 21 ust. 1 zawiera obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Pracy

i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412).

Ograniczenia dowodowe zawarte w tych rozporządzeniach dotyczą jednak wyłącznie postępowania przed organem rentowym i nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów (por. wyroki SN: z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 117/08, OSNP 2010/13-14/167; z dnia 7 grudnia 2006 r., I UK 179/06, LEX nr 342283; z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257; z dnia 25 lipca 1997 r.,

II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342 i z dnia 2 lutego 1996 r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239). W przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje więc możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, ale wówczas można uwzględnić tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok

SA we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Dokumenty w postaci „angaży”, określające stawkę godzinową, mogą zatem stanowić podstawę do ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w spornym okresie.

Stawka godzinowa jest elementem podstawowym i wyjściowym przy obliczeniu wynagrodzenia za pracę. Skoro bowiem znany jest wymiar czasu pracy ubezpieczonego, potwierdzony np. świadectwem pracy, możliwe jest

obliczenie liczby godzin pracy wynikającej z tego wymiaru w każdym kolejnym tygodniu, miesiącu i roku w spornym okresie. Brak prawa do wynagrodzenia musiałby natomiast wynikać z przerw w jej świadczeniu, a informacje o tym powinny znajdować się w świadectwie pracy. Brak jakiegokolwiek adnotacji o przerwach w zatrudnieniu (np. urlopowach bezpłatnych) wskazuje na ciągłość zatrudnienia rozumianego jako świadczenie pracy, za którą przysługiwało wynagrodzenie.

Kwestia braku „angażu” za określony rok, czy lata, nie przekreśla takiej metody, gdyż w obliczeniach uwzględniać należy stawkę godzinową wynikającą z poprzedniego „angażu” aż do momentu „angażu” wprowadzającego stawkę wyższą.

Pogląd taki wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06 (OSNP 2007/17-18/257), podnosząc, że wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowadniany wszelkimi środkami dowodowymi. Nie obowiązuje wówczas ograniczenie wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.).

Mając to wszystko na uwadze, Sąd uwzględnił żądanie przeliczenia świadczenia w oparciu o angaże określające wynagrodzenie stawką godzinową.

Wynagrodzenie określone w angażach z dnia: 23 października 1969 r. i 17 kwietnia 1971 r. było stałe, pewne i wypłacano je w ściśle określonym czasie, w przeciwieństwie do ustalonej w tych angażach premii, której wysokość określona została na „do 25%”. Nie wiadomo zatem w jakiej wysokości i w jakich okresach faktycznie ją wypłacano, podobnie jak dodatek określony na „15% za kier. bryg. powyżej 6 osób”, ponieważ ilość osób, które podlegały wnioskodawcy mogła się zmieniać. W wysokości przyjętego do wyliczenia należnej odwołującemu emerytury wynagrodzenia Sąd nie uwzględnił zatem zarówno premii, jak i dodatku za kierowanie brygadą, gdyż były to składniki wynagrodzenia niestałe i niepewne.

Dokonując hipotetycznego wyliczenia należnej wnioskodawcy emerytury słusznie organ rentowy uwzględnił fakt obniżenia w/w wynagrodzenia za pracę o ¼ w dniach:

17 lutego 1970 r. i 25 czerwca 1970 r. Fakt taki bowiem miał miejsce, co bezspornie wynika z pism o obniżeniu wynagrodzenia z dnia: 21 lutego 1970 r. i 30 czerwca 1970 r., znajdujących się w aktach osobowych odwołującego.

Zgodnie z hipotetycznym wyliczeniem emerytury sporządzonym przez organ rentowy, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z okresu od 1967 r. do 1972 r. po przeliczeniu wyniósł 45,31%, a zatem jest wyższy od ustalonego poprzednio na poziomie 42,94%- co pozwoliło Sądowi na częściowe uwzględnienie odwołania na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Mając to wszystko na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w punktach I i II wyroku.

SSO Natalia Lipińska

S..:

- (...)
- (...)
- (...)

(...)